

Cadrul românesc de promovare a Surselor de Energie Regenerabilă (SER)

1. Cadrul legal privind SER

Introducere

Ca viitor stat membru al UE, România a început să adopte acquis-ul comunitar pentru sectorul energetic din anul 1994. Procesul a inclus transpunerea reglementărilor europene în legislația națională, restructurarea sectorului de energie electrică și termică, liberalizarea pieței de energie electrică, restructurarea acordurilor comerciale pentru a sprijini operațiunile de piață și privatizarea sectoarelor de distribuție și generare.

La începutul anilor 2000, România și-a îmbunătățit legislația în conformitate cu legislația europeană și a început să și modernizeze instituțiile din sectorul energetic.

Interesul pentru sectorul energiei regenerabile a crescut cu obiectivele stabilite pentru anul 2010 de Strategia privind energia regenerabilă (adoptată în martie 2003): 32% consumul de energie electrică din surse regenerabile; 1800 MWh / an produși din energie solară (sub formă de energie termică și electricitate fotovoltaice); 314 GWh/an producție de energie eoliană, număr crescut de instalații hidroelectrice mici. Acest pas – integrarea surselor regenerabile de energie în sistemul național de alimentare cu energie electrică – a fost făcut de România cu scopul de a sprijini punerea în aplicare a Directivei Europene 77/2001, care promovează energie electrică din surse regenerabile, care a fost transpusă în legislația românească prin Hotărârea de Guvern (HG) nr. 958/2005, ce modifică HG nr. 443/2003 privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile și HG nr. 1892/2004 de instituire a sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie.

De asemenea, pe baza HG nr. 1844/2005, piața românească a biocombustibililor a fost dezvoltată în conformitate cu Directiva UE 30/2003 privind utilizarea biocombustibililor și a altor combustibili regenerabili în sectorul transporturilor, care vizează o țintă de până la 5,75% din consumul de combustibili până la sfârșitul anului 2010.

În conformitate cu Directiva 28/2010 a Pachetului privind Energia și Clima, România ar trebui să crească cota sa de utilizarea a energiei din surse regenerabile de la 17,8% în 2005 la 24% în 2020 (electricitate, încălzire, răcire și transport). Promovarea SER pe piața românească necesită nu numai sprijin legislativ ci, de asemenea, sprijin financiar și economic. După analizarea diferitelor opțiuni de promovare a electricității produsă din SER, decizia a fost luată pentru sistemul de Certificate Verzi și cote obligatorii, combinat cu un sistem de piață pentru utilizarea lor

(cumpărare și vânzare de certificate verzi). România este una din puținele țări europene care au adoptat acest sistem, cele mai multe dintre ele adoptând sistemul tarifelor vezi (*feed-in tariff*).

Legislația românească privind SER

Următoarele legi reglementează domeniul electricității produse din SER:

Foaia de parcurs din domeniul energetic din Romania – HG nr. 890/2003 (modificata ulterior prin HG 519 /2007¹)

Documentul precizează că utilizarea pe scară mai largă a SER reprezintă una din cele trei direcții majore de dezvoltare a sectorului energetic în perspectiva anului 2015 (celelalte două direcții majore fiind reducerea intensității energetice în economie și încheierea tranzacțiilor pentru energie electrică între țări).

Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie - HG 1535/2003.

Obiectivele generale ale Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie constau în:

- integrarea surselor regenerabile de energie în structura sistemului energetic național;
- diminuarea barierelor tehnico-functionale și psiho-sociale în procesul de valorificare a surselor regenerabile de energie, simultan cu identificarea elementelor de cost și de eficiența economică;
- promovarea investițiilor private și crearea condițiilor pentru facilitarea accesului capitalului străin pe piața surselor regenerabile de energie;
- asigurarea independenței consumului de energie al economiei naționale;
- asigurarea, după caz, a alimentării cu energie a comunităților izolate prin valorificarea potențialului surselor regenerabile locale;
- crearea condițiilor de participare a României la piața europeană de "Certificate verzi" pentru energie din surse regenerabile.

Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 – HG nr. 1069/2007

Obiectivul general al strategiei sectorului energetic îl constituie satisfacerea necesarului de energie atât în prezent, cât și pe termen mediu și lung, la un preț cât mai scăzut, adecvat unei economii moderne de piață și unui standard de viață civilizată, în condiții de calitate, siguranță în alimentare, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.

---

¹ [M.Of. nr. 414/20 iun. 2007](http://www.legislatie.ro)

Obiectivele strategice prevăzute de strategie sunt următoarele: siguranța energetică, dezvoltarea durabilă, competitivitatea.

Strategia se referă la promovarea producției de energie din surse regenerabile, astfel încât electricitatea produsă din aceste surse din consumul total de electricitate să fie 33% în 2010, 35% în 2015 și 38% în 2020.

Strategia națională privind alimentarea cu energie termică a localităților prin sisteme de producere și distribuție centralizată - HG nr. 882/2004

Strategia are ca scop asigurarea alimentării cu energie termică a localităților în condiții optime, la prețuri accesibile și cu respectarea principiului autonomiei locale, al dezvoltării durabile, al economisirii resurselor și al protecției mediului.

Unul din principiile care au stat la baza acestei strategii a fost și acela al utilizării resurselor energetice neconvenționale și regenerabile pentru producerea energiei termice, precum și promovarea măsurilor de dezvoltare durabilă.

Energia electrică

Legea 13/2007 a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare

Legea prevede preluarea cu prioritate și comercializarea energiei electrice produse în instalații de cogenerare de înaltă eficiență, în măsura în care nu este deteriorat nivelul de siguranță a Sistemului electroenergetic național.

Promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile de energie – HG 443/2003 (modificată prin HG 958/2005)

Prin aceasta HG a fost transpusă în legislația românească Directiva 2001/77/EC. Hotărârea a stabilit un set de măsuri, printre care:

- Emiterea garanțiilor de origine a energiei electrice produse din SER pe baza unui regulament elaborat de ANRE;
- Emiterea de către ANRE a unor reglementări privind regulile de funcționare a pieței de energie electrică care să prevadă preluarea cu prioritate și comercializarea energiei electrice produse din SER;
- Obligativitatea operatorilor de rețea de a garanta transportul și distribuția energiei electrice produse din SER fără să pericliteze fiabilitatea și siguranța rețelelor;
- Reducerea barierelor de reglementare și a altor bariere în calea creșterii producției de energie electrică din SER; simplificarea și accelerarea procedurilor de autorizare.

Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile

Legea are o importanță majoră pentru investițiile în producerea energiei din surse regenerabile, întrucât reglementează cadrul general în care investitorii se pot manifesta în acest domeniu, precum și sistemul de premiere. Legea prevede și cotele anuale obligatorii de certificate verzi pentru perioada 2008-2020.

Deși apărută din noiembrie 2008, legea nu a fost aplicată din cauze „obiective”:

- lipsa normelor de aplicare; acestea urmau să apară în 3 luni de la data publicării în MO și care nu au fost întocmite, chiar dacă ultima revizuire a avut loc în august 2010.
- Disfuncționalitățile dintre Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri și Consiliul Concurenței privind clarificarea ajutorului de stat către Comisia Europeană.

În luna august 2010, legea a fost modificată prin Legea 139/2010 în vederea transpunerii unor prevederi din Directiva nr. 2009/28/CE (art. 1-4 , art. 6-10, art. 12, art. 15 alin. (1) și art. 16 alin. (2) - (6)).

Chiar și în urma modificărilor, legea continuă să păstreze o prevedere care permite modificarea retroactivă, de către ANRE, a cotei de achiziție a certificatelor verzi (art. 4 alin. (9)), fapt care îi diminuează semnificativ eficacitatea.

La sfârșitul lunii august Legea nr. 220/2008 a fost din nou amendată prin OG 29/2010², la care se adaugă și o anexă ce cuprinde Criteriile de certificare a instalatorilor.

Chiar în forma actuală, legea nu acoperă în totalitate prevederile Directivei 2009/28/CE, iar acest aspect este menționat la finalul OG nr. 29/2010, cu promisiunea că aspectele neincluse vor fi prevăzute în legislația subsecventă.

Dintre normele de aplicare ale legii a fost elaborat numai HG nr. 1479/2009 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie:

- sistem de cote obligatorii combinat cu tranzacționarea de certificate verzi;
- tranzacționare pe piața angro de energie electrică, în regim concurențial.

---

² Monitorul Oficial nr. 613/31.08.2010

Sistemul se va aplica numai după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană – conform notificării de pe site-ul ANRE. Până în momentul autorizării sistemului prevăzut de HG nr. 1479/2009 se va aplica sistemul stabilit prin HG nr. 1892/2004.

HG nr. 1892/2004 modificată prin HG 958/2005 și prin HG nr. 1538/2008 a introdus **sistemul de cote obligatorii combinat cu tranzacționarea certificatelor verzi** drept mecanism suport de promovare a producției de electricitate din SER. Documentul conține prevederi privind modul de aplicare a acestui sistem până în 2012.

Cadrul legislative producția de electricitate din SER se completează cu:

- HG nr. 90/2008 pentru aprobarea regulamentului privind conectarea consumatorilor la rețeaua electrică de interes public;
- HG nr. 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea consumului de energie electrică produsă din SER pentru consumatorii finali;
- HG nr. 750/2008 pentru aprobarea Schemei de Ajutor de Stat pentru utilizarea surselor de energie regenerabile (modificată prin HG nr. 1349/2009);
- HG nr. 1429/2004 privind aprobarea Regulamentului de certificare a originii energiei electrice produse din SER;
- HG nr. 540/2004 privind aprobarea Regulamentului pentru aprobarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice (modificată prin HG nr. 553/2007);
- Regulamentul de calificare a producătorilor de electricitate din resurse regenerabile Ordinul ANRE nr. 39/2006.

Energia termică

În ceea ce privește măsurile de eficiență energetică în sectorul de producere, transport și distribuție a energiei termice, legislația în vigoare este destul de săracă iar programele inițiate sunt sporadice și fără o estimare bugetară anuală clară, punând de multe ori în dificultate autoritățile publice locale, care deseori demarează astfel de programe din fonduri proprii, sperând în accesarea unei cote parte din fondurile guvernamentale.

Legea serviciului public de alimentare cu energie termică – Legea nr. 325/2006

Legea reglementează desfășurarea activităților specifice serviciilor publice de alimentare cu energie termică utilizată pentru încălzire și prepararea apei calde de consum, respectiv producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice în sistem centralizat, în condiții de eficiență și la standarde de calitate, în vederea utilizării optime a resurselor de energie și cu respectarea normelor de protecția mediului.

Hotărârea Guvernului nr. 462(r1)/2006³ - pentru aprobarea programului "Termoficare 2006-2015 căldură și confort" și înființarea Unității de management al proiectului

Scopul programului de investiții "Termoficare 2006-2015 căldura și confort" este reprezentat de eficientizarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, având ca obiectiv final reducerea consumului de resurse energetice primare pentru producerea energiei termice cu cel puțin 1 mil. Gcal/an față de consumul de resurse energetice primare al anului 2004.

Programul finanțează investițiile realizate în:

- A. reabilitarea sistemului centralizat de alimentare cu energie termică;
- B. reabilitarea termică a clădirilor.

O prevedere importantă a hotărârii este aceea cuprinsă la capitolul IV, ca "Ministerul Economiei și Finanțelor va realiza, prin planurile sectoriale, Strategia privind asigurarea resurselor energetice primare disponibile regional, în paralel cu strategiile de alimentare cu energie termică.

Până în prezent însă, Strategia privind asigurarea resurselor energetice primare disponibile regional nu a fost elaborată, lăsând atât investitorii, cât și autoritățile locale să demareze proiecte în mod haotic și conducând astfel la o distribuție neuniformă a surselor de producere fără a se căuta un optim din punct de vedere socio-economic și de protecție a mediului.

Energia pentru răcire

Deși condițiile climatice în România au suferit modificări majore, în special în partea de sud a țării, unde temperaturile ridicate din timpul verii au condus la o creștere exponențială a numărului de utilizatori de aer condiționat, politica energetică nu prevede legislație sau măsuri cu privire la asigurarea răcirii. Mai mult decât atât, în ultimii ani au intrat pe piața românească și au fost instalate, datorită condițiilor avantajoase de preț, numeroase aparate de aer condiționat cu o eficiență energetică scăzută, care au sporit în mod artificial consumul casnic de energie electrică.

Biocombustibili

---

³ HG revizuit în MO nr.556/iulie 2008

Promovarea utilizării biocarburanților și a altor carburanți regenerabili pentru transport a făcut obiectul HG nr. 1844/2005, completata cu HG nr. 456/2007.

Hotărârea prevede ca, în scopul promovării utilizării biocarburanților și a altor carburanți regenerabili în vederea înlocuirii benzinei sau motorinei, cantitatea de biocarburanți și alți carburanți regenerabili este:

- minimum 2%, calculată pe baza conținutului energetic al tuturor tipurilor de benzină și motorină utilizate în transport, introduse pe piață până la data aderării României la Uniunea Europeană;
- minimum 5,75%, calculată pe baza conținutului energetic al tuturor tipurilor de benzină și motorină utilizate în transport, introduse pe piață până la data de 31 decembrie 2010.

Obiectivele sunt prevăzute a se îndeplini prin utilizarea biocarburanților, în special (dar nu exclusiv) pentru transportul în comun. Documentul stabilește un calendar de creștere a ponderii biocarburanților în perspectiva anului 2020.

Cadrul legal aferent administrației publice

În plus față de cele menționate mai sus, numeroase alte reglementări acoperă funcționarea administrației publice și rolul autorităților județene în rezolvarea problemelor locale.

Legea nr. 215 / 2001 a administrației publice locale republicată, definește Consiliile Județene ca principali actori în dezvoltarea de strategii județene, prognoze și programe de dezvoltare economică, socială și de mediu, bazate pe colaborare cu administrațiile publice locale. Consiliile Județene definesc Planul de Urbanism General și aprobă proiecte de investiții la nivel județean. Nu în ultimul rând, Consiliul Județean poate acorda consultanță în domenii specifice unităților administrativ-teritoriale din județ, la cererea acestora.

Legea nr. 50/1991 privind autorizarea lucrărilor de construcții republicată prevede situațiile în care Consiliul Județean eliberează certificate de urbanism și autorizații de construire. Legea detaliază totodată procedura de autorizare pentru eliberarea certificatului de urbanism și documentele necesare pentru eliberarea autorizației de construire. În anumite situații specifice, în afara avizelor specifice necesare pentru autorizația de construire (ex. managementul apei, protecția la foc, cadastru etc.), administrația publică locală poate solicita și alte acte considerate relevante în contextul dat. Acest lucru generează prelungirea considerabilă a termenului de autorizare, întrucât funcționarii publici solicită și alte documente suplimentare fără o notificare prealabilă, documente care nu au fost inițial luate în calcul de către solicitanți.

Ordinul Ministrului nr. 839 / 2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50 / 1991 privind autorizarea lucrărilor de construcții explicitează, la art. 4, ce înseamnă simplificarea procedurii de autorizare (ca principiu general): reducerea numărului formularelor și adecvarea conținutului acestora, emiterea avizelor/acordurilor pentru utilități urbane – servicii tehnico-edilitare și de gospodărie comunală, direct de către furnizorii/administratorii acestora și simplificarea conținutului documentației tehnice solicitate.

Legea nr. 350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul cu modificările ulterioare, definește reglementările de amenajarea teritoriului, ierarhia planurilor de urbanism și atribuțiile specifice ale autorităților locale. Consiliile Județene, prin Comisiile Tehnice de amenajarea teritoriului și urbanism, aprobă modificări privind statutul și utilizarea terenurilor. Consiliile Județene pot elibera certificate de urbanism și autorizații de construire doar pentru proiecte care acoperă teren din două sau mai multe unități administrativ-teritoriale, sau pentru acele comune care nu au aparat de specialitate. În restul cazurilor, este atributul Consiliilor Locale să elibereze certificatele de urbanism și a autorizațiile de construire.

2. Documente necesare pentru stabilirea de energie electrică RSE instalațiilor de producție

Documentele emise de către administrația județeană sau administrația publică locală, după caz:

- certificat de urbanism – inclusiv specificarea tuturor avizelor obținute, în conformitate cu Legea nr. 350/2001 cu modificările și completările;
- autorizația de construcție, conform Legii nr. 50/1991 privind lucrările de construcții, republicată în 2004 și modificările și completările ulterioare.

Documentele emise de către Autoritatea de Mediu:

- acord de mediu - emis în temeiul HG nr. 445/2009 privind evaluarea impactului asupra mediului a anumitor programe și proiecte de mediu;
- aviz de mediu.

Documentele emise de operatorul de rețea la care capacitatea trebuie conectată:

- permis pentru site – emis în conformitate cu metodologia pentru permisele aprobate prin Ordinul ANRE nr. 48/2008;
- permis tehnic de conectare – emise în conformitate cu Regulamentul privind conectarea utilizatorilor la rețeaua electrică de interes local, aprobat prin HG nr. 90/2008.

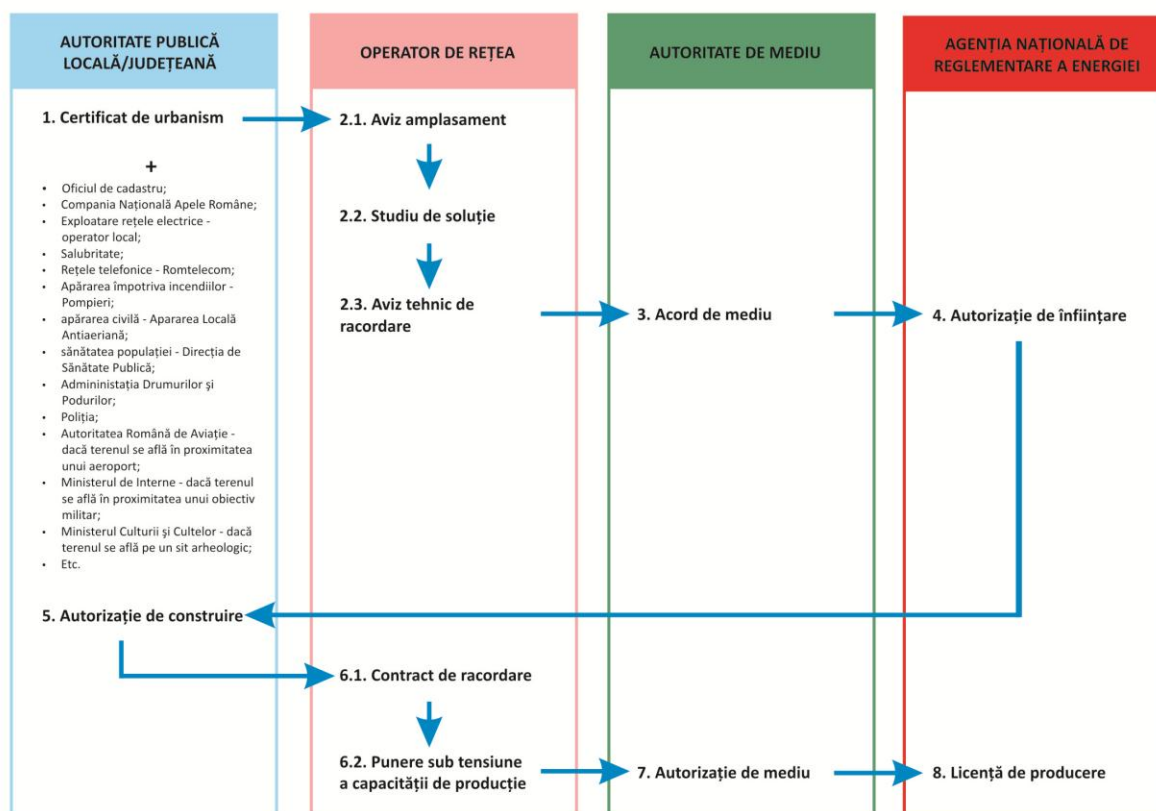

Documentele eliberate de către ANRE

- Autorizația de înființare
  - în conformitate cu Regulamentul pentru acordarea de licențe și autorizații în sectorul energetic, aprobată prin HG 540/2004, cu modificările și completările ulterioare aprobate prin HG 553/2007;
  - numai pentru capacitățile de energie cu o putere instalată mai mare de 1 MW;
- Licență de producție SER-E
  - în conformitate cu Regulamentului de acordare a licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice, aprobat prin HG 540/2004, cu modificările și completările ulterioare aprobate prin HG 553/2007;
- Calificare pentru a genera electricitate din SER
  - în conformitate cu Regulamentul de calificare pentru a genera electricitate în principal din surse regenerabile de energie, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 39/2006.

3. Procedurile de autorizare pentru instalațiile de producere a energiei electrice din SER

Actuala schemă de obținere a autorizațiilor este prezentată mai jos:

Notă: schemă realizată pe baza schiței procesului decizional prezentată în Planul Național de Acțiune pentru Energie Regenerabilă

Pași în stabilirea unei capacități de producție din surse regenerabile:

Autorizarea proiectului ține de obținerea următoarelor documente:

- Certificat de urbanism
  - Elaborare/modificare Plan Urbanistic Zonal (PUZ) ce urmează a fi aprobat la nivelul consiliului local
- Autorizație de construcție

Procedura de obținere a autorizației de construcție durează mult, deoarece ea necesită obținerea în avans și a altor autorizații, precum aprobarea de conectare la utilitățile publice, avizul de mediu, aprobarea de la protecția civilă și pompieri etc.

- Raport de mediu, dacă este cazul (pentru obținerea Avizului de mediu)/ Studiu de impact asupra mediului și Raport pentru acesta (pentru obținerea Acordului de mediu) – multiple sesiuni de consultare publică;
  - Analiza vecinătăților și încadrarea acestora dacă este cazul în zona protejată (Rezervația Biosferei Delta Dunării, Parcuri Naționale, Arie Protejate Natura 2000 etc.).

În funcție de caracteristicile proiectului, Agenția Regională de Protecția Mediului poate cere un studiu de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu HG nr. 1213/2006 care reglementează evaluarea efectelor asupra mediului ale anumitor proiecte publice și private.

Studiul de impact trebuie să specifice care va fi impactul proiectului asupra mediului, ce măsuri de reducere a acestui impact sunt adoptate și care sunt măsurile alternative potrivite pentru dezvoltarea proiectului.

- Aviz aviație civilă de la Autoritatea Aeronautică Civilă;
- Aviz telecomunicații;
- Aviz Romsilva în cazul microhidrocentralelor;
- Autorizație de înființare și licențe de producător, care se emit de către ANRE pe baza de :
  - Proiect de aplicație;
  - Raport tehnic;
  - Plan de afaceri.
- Conectarea la rețeaua de interes public:
  - Studiu de soluție racordare;
  - Avizul de amplasament;
  - Permisul tehnic de racordare la rețea;
  - Contract de vânzare-cumpărare cu societatea care se ocupă cu distribuirea și furnizarea de electricitate.

Autorizația de înființare include următoarele documente : dosarul de aplicație standard împreună cu documentația relevantă privind compania (statut, certificat judiciar de la Oficiul Registrului Comerțului, certificat fiscal de la administrația fiscală teritorială, autorizație de mediu, bilanț fiscal pentru anul anterior, notificările către persoanele ce dețin teren în vecinătatea amplasamentului, documente care să ateste capacitatea financiară pentru implementarea proiectului etc.). Timp de 15 zile, ANRE analizează dosarul depus și poate cere informații suplimentare. La completarea dosarului, acesta este supus aprobării comitetului de reglementare, iar în termen de 5 zile de la întâlnirea lui se comunică decizia acestuia.

Pentru obținerea licenței de producător se urmează aceeași procedură ca și pentru autorizația de înființare, la care se mai adaugă: organigrama companiei, dosarul cu angajații companiei care să demonstreze calificările acestora și regulamentele de organizare și funcționare.

Obținerea autorizației de funcționare a producătorului de energiei din resurse regenerabile necesită, pe lângă autorizația de construcție, raportul privind acordul de mediu, avizul de amplasament al unei noi centrale sau a reabilitării uneia existente și diverse aprobări tehnice precum : permisul tehnic de racordare la rețeaua publică, permisul tehnic pentru operatorul de transport, avizul calificării producătorului ca “producător prioritar”; înregistrarea la Operatorul de Transmisie și Sistem (TSO), Transelectrica SA, cu scopul de a obține certificatele verzi și înregistrarea pe Piața de Certificate Verzi prin operatorul ei SC OPCOM SA.

În termen de 60 de zile de la depunerea documentației complete, ANRE va emite autorizația de înființare sau licența de producător.

Următoarele acțiuni mai sunt necesare:

- Achiziție echipamente;
- Execuție construcție;
- Montaj;
- Încheiere contract pentru energia produsă, acord de service;
- Racordare la rețeaua electrică;
- Punerea în funcțiune;
- Calificarea energiei electrice și obținerea garanțiilor de origine și a certificatelor verzi.

Perioada de parcurgere a întregului proces este estimată la aproximativ 2 ani.

Rolul Consiliului Județean

Următoarea secțiune a prezentului raport explică rolul Consiliilor Județene în procedura de autorizare pentru instalațiile SER-E, bazate inclusiv pe informații care au fost obținute de la membrii UNCJR prin intermediul chestionarelor.

Deși limitat, Consiliul Județean are un rol foarte important pentru dezvoltarea unităților de producție a energiei din SER, din cauza cerințelor legislative pentru eliberarea a două documente. După cum au arătat chestionarele

InterPares, competențele Consiliului Județean în domeniu constau în principal din acestea (a se vedea partea 1 din diagrama de autorizare):

- certificatul de urbanism
- autorizația de construcție. Singurul document care permite dezvoltarea construcției, este eliberat la cererea proprietarului terenului, sau pe baza unui document care conferă dreptul de construire (concesiune), și este eliberat de către autoritatea locală responsabilă (președintele Consiliului Județean sau primarul).

Consiliul Județean va emite doar un certificat de urbanism și o autorizație de construcție în cazul în care proiectul de investiții acoperă mai mult de o unitate administrativă (comună / oraș), sau în cazul în care administrația locală nu are un departament specific pentru urbanism. Totuși, recent, Legea nr. 350/2001 s-a schimbat și acum este obligatoriu ca administrațiile locale să angajeze un astfel de specialist.

Autoritățile administrației publice locale abilitate să autorizeze lucrările de construcție eliberează un certificat de urbanism la cererea solicitanților care au definit scopul și necesitatea de construcție, prin prezentarea unui studiu de fezabilitate a lucrărilor. Certificatul de urbanism se eliberează nu mai târziu de 30 de zile, așa cum se vede în toate chestionarele InterPares. Acesta informează solicitantul cu privire la statutul juridic, economic și tehnic al terenului și stabilizează cerințele care trebuie îndeplinite. Acesta include, de asemenea, lista de avize și documente necesare pentru a obține autorizația.

În plus, în conformitate cu legislația în vigoare, Consiliile Județene sunt principalii agenți care realizează strategii județene de dezvoltare și pun în aplicare strategiile naționale pentru zona lor, care pot include producția de energie, dezvoltarea și îmbunătățirea accesului la rețea ca principalii factori de dezvoltare regională.

Regiunea cea mai dezvoltată în acest sens în România este Regiunea Centrală, unde Agenția de Dezvoltare Regională a realizat o strategie regională de energie din surse regenerabile și un plan de acțiune, în cadrul unui proiect internațional. Regiunea cuprinde 6 județe (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu).

4. Bariere non-tehnologice

4.1 Bariere Economice - Prețul energiei / schema de certificate verzi

Principalul obstacol în dezvoltarea de proiecte SER este reprezentat de costurile ridicate de investiții inițiale asociate cu instrumente de sprijin financiar imprevizibile și inconstante. Deși România beneficiază de fonduri structurale care încurajează astfel de proiecte, există încă multe probleme în accesarea acestor fonduri din cauza lipsei unei programări clare, cererilor și ghidului de evaluare care sunt neclare.

A doua barieră economică este lipsa de interes din partea băncilor în aprobarea unor împrumuturi pentru proiecte SER, legate de lipsa de voință politică în domeniu.

Un alt aspect important este legat de bugetele locale, care sunt foarte importante pentru cofinanțarea oricărui proiect.

De asemenea, există o lipsă de previzibilitate în ceea ce privește certificatele verzi (numai pentru energie electrică) alocate pentru fiecare tip de sursă regenerabilă. Din cauza faptului că Legea nr. 220/2008 nu este funcțională, este practic imposibil să se estimeze pe cât de multe certificate verzi poate conta o companie când dezvoltă un plan de afaceri.

Nu în ultimul rând, deoarece criza economică și financiară joacă un rol important în contextul economic general, întregul sistem public suferă de lipsa personalului și există imposibilitatea de înființare a oricărui departament nou pentru a sprijini producția de energie SER.

4.2 Bariere sociale

Comunicarea cu părțile sociale interesate nu este considerat un element-cheie pentru dezvoltarea de facilități SER în România. Singura etapă în care un investitor trebuie să comunice cu Consiliile Județene interesate sau cu părțile interesate este la cererea de autorizație de mediu, în cazul în care investitorul anunță în mod public intenția sa de a dezvolta proiectul. Părțile interesate pot contesta valabilitatea proiectului în acest stadiu, mai ales din motive de mediu.

Principala opoziție pentru proiectele SER (ferme eoliene sau hidrocentrale) vine de la ONG-urile de mediu, care sunt preocupate de impactul proiectelor asupra mediului. Populația locală este foarte rar implicată în astfel de acțiuni.

Pe de altă parte, populația nu are, în general, cunoștințe de bază privind tehnologia, legat de aspecte cum ar fi costurile, cantitatea de energie produsă, mărime și formă, durata de viață, fiabilitatea și obligația de întreținere.

O altă barieră importantă este lipsa de sprijin pentru generarea de energie de către persoane fizice. Conform modificărilor din Legea nr. 220/2008, deși persoanele fizice pot să genereze electricitate (cu instalații sub 1MWh), facilitățile financiare pentru micii producători au fost eliminate din lege. Mai mult decât atât, noua lege susține că normele de aplicare ar trebui să fie elaborate de către ANRE, dar acestea nu au fost emise înainte de termenul

limită stabilit de art. 14 (60 de zile după ce modificarea a intrat în vigoare). Autoritățile de reglementare în domeniul energiei par a evita producerea distribuită, care ar genera o diminuarea a calității energiei distribuite și instabilitatea rețelei. Acest lucru este, de asemenea, legat de lipsa de evaluare a beneficiilor sociale și de mediu.

4.3 Bariere administrative și legale

Strategiile în domeniu nu sunt de multe ori corelate (a se vedea Foaia de parcurs și Strategia Energetică privind utilizarea resurselor regenerabile) și nu sunt revizuite, deși acestea sunt documente în vigoare în prezent. Lipsa planurilor de acțiune rezultate din acestea, precum și lipsa de programe pentru punerea în aplicare și monitorizare generează un anumit grad de inutilitate.

Emiterea de legi care transpun legislația europeană se face de obicei sub presiunea sancțiunilor prevăzute de către Comisia Europeană, dar, în cele mai multe cazuri, normele de aplicare (legislație secundară) sunt abandonate sau emise foarte târziu (a se vedea cazul Legii nr. 220 / 2008).

Numeroase modificări, unele dintre ele aduse chiar înainte de finalizarea normelor de aplicare, ca în cazul Programului Național privind eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile în sectorului public pe perioada 2009-2010, modificată și completată prin HG nr. 835/2010, duc la neîncredere și lipsă de acțiune.

Obligațiile producătorilor de energie și cota obligatorie de energie verde sunt modificate anual, retroactiv (permis prin Legea nr. 220/2008 art 4. (9) și HG nr. 1538/2008), astfel încât rareori producătorii de energie convențională nu reușesc să-și îndeplinească obligațiile, în timp ce operatorii se plâng de calitatea scăzută a transportului de energie electrică și a rețelelor de distribuție.

Așa cum am menționat anterior, obținerea autorizației de construcție și operarea oricărui fel de facilitate RE se dovedește a fi un proces dificil din acest punct de vedere.

Având în vedere noile evoluții (ca o consecință a punerii în aplicare a diferitelor politici europene), există o tendință de utilizare a energie din surse hidro, eoliană și de biomasă. Cu toate acestea, există, de asemenea, mai multe neconcordanțe în cadrul de punere în aplicare. Lipsa unui Plan Integrat SER dovedește lipsa de viziune în lucrul cu probleme complexe la nivel de elaborare a politicilor. Această lipsă de abordare sectorială este o barieră uriașă, care trebuie să fie depășită.

Chestionarele completate de către membrii UNCJR au arătat că, în funcție de proiect, există până la 31 de entități publice și private care sunt implicate în faza de aprobare a unui proiect SER. Astfel, menținerea relațiilor cu un

număr mare de autorități în scopul de a obține permisele necesare este dificil de gestionat într-o perioadă rezonabilă de timp (Planul Național de Acțiune privind SER menționează 100 de avize și autorizații, precum și un termen de aproximativ 2 ani pentru a le dobândi).

La nivel local de reglementare, nu există o abordare unitară la acest tip de proiecte, din cauza unui cadru legal neclar și multitudinii de autorități implicate. Cei mai mulți dintre respondenți au indicat termenul de o lună necesar Consiliului Județean pentru a finaliza partea sa de procedură. În concluzie, cele mai multe probleme administrative sunt legate de probleme care nu sunt în responsabilitatea Consiliului Județean și care sunt generate de lipsa unei abordări integrate.

De asemenea, Consiliile Județene ar putea fi beneficiari direcți ai programelor naționale derulate de guvernele naționale, care asigură co-finanțarea proiectelor de investiții care se ocupă cu producția sau utilizarea surselor regenerabile de energie de către utilizatorii finali. Consiliile Județene pot construi, eventual prin accesarea fondurilor structurale, instalații pentru producția de energie electrică din SER și pot beneficia de sistemul de promovare a energiei electrice SER adoptat de România. Chiar și așa, Consiliile Județene nu au implementat încă proiecte SER și singurele proiecte au aparținut altor părți interesate, publice sau private.

Orientarea multor Consilii Județene nu este îndreptată spre punerea în aplicare a proiectelor SER, ci spre punerea în aplicare a legislației naționale în domeniu și diseminarea politicilor europene la nivel regional în ceea ce privește SER. De fapt, cele mai multe dintre Consiliile Județene se angajează să contribuie la realizarea obiectivelor naționale referitoare la cota de energie electrică produsă din surse regenerabile în consumul final de energie electrică (33%, 35% și 38% pentru anii 2010, 2015 și 2020). Ei trebuie să promoveze, prin diverse acțiuni și instrumente, valorificarea surselor regenerabile de energie.

Peste 70% din chestionare au arătat că, pentru că autorizațiile emise de către Consiliile Județene nu se referă la puterea instalată, acestea nu cunosc dimensiunea exactă a proiectelor dezvoltate în teritoriul lor administrativ.

Pe baza aceluiași date, Consiliile Județene nu acordă o atenție deosebită SER, din diferite motive: implicarea lor în sectorul privat este minimă, limitată la eliberarea permiselor după cum s-a stabilit prin lege, lipsa lor de personal specializat și de fonduri dedicate stabilirii de agenții specializate.

Conform datelor din chestionare, aproximativ 90% dintre respondenți arată faptul că există o lipsă de personal specializat în SER în Consiliile Județene, în condițiile în care sunt foarte puține agenții de energie stabilite la nivel județean și colaborarea lor cu Consiliul Județean este una limitată.

UNIUNEA NATIONALA A CONSILIILOR JUDETENE DIN ROMANIA
NATIONAL UNION OF COUNTY COUNCILS OF ROMANIA

Strada Dunarii nr 178, Alexandria, 140047, Romania, tel / fax: +40 247 316 077

www.uncjr.ro; dragnea@uncjr.ro

Intelligent Energy Europe

Deși promovat prin programe speciale în România, SER este un domeniu relativ nou și nu beneficiază de suficienți specialiști, după cum au arătat respondenții care consideră că înființarea unui oficiu de energie în cadrul județului ar necesita mai mult personal dedicat acestui domeniu. Chiar dacă există personal alocat sau departament pentru SER, există o nevoie clară de expertiză suplimentară prin formare continuă.

În ceea ce privește importanța atribuită de către Consiliile Județene SER, doar câțiva doresc schimbarea structurilor curente (doar 15% dintre respondenți au arătat interes și intenția de a stabili un Birou Energetic).

Deși multe Consilii Județene respondente au pus în aplicare activitățile de promovare SER, foarte puține dintre ele văd importanța furnizării de informații pe teren, după cum reiese din lipsa site-urilor dedicate SER și a agențiilor energetice la nivel de județ. Această situație este cauzată de faptul că această activitate s-ar situa în afara ariei de responsabilitate a Consiliilor Județene, așa cum sunt ele structurate și organizate în prezent.